

Aluehallintoviraston arviointi- ja ohjauskäynti 2022, ympäristöterveydenhuolto

VD/3827/00.03.02.00/2023

JV/KHI/AM

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöterveydenhuoltoyksikkö teki Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuoltoon valvonnan arviointi- ja ohjauskäynnin marras-joulukuussa 2022. Arvioinnin aiheena oli yksikön suorittama ympäristöterveydenhuollon valvonta. Arviointi koostui muun muassa valvontayksikön asiakirjoihin ja valvontatietoihin perehtymisestä, toimialakohtaisista arviointipäivistä ja kaikkien toimialojen yhteisestä arviointi- ja ohjauspäivästä. Aluehallintoviraston edellinen arviointi- ja ohjauskäynti oli vuonna 2017 ja liittyi elintarvikevalvonnan arviointiin.

Aluehallintoviraston arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti perustuu aluehallintovirastolle toimitettuihin ennakko- ja jälkikäteismateriaaleihin sekä arviointi- ja ohjauspäivien haastatteluihin. Loppuraportissa on kirjattuna valvontayksikön hyviä käytäntöjä, kehitettäviä ja korjattavia asioita, joista osa on kuvattu alla.

Yhteinen arviointi

Hyviä käytäntöjä:

- laatukäsikirja ja laatuohjeet sekä niiden säännöllinen päivittäminen
- sisäiset ja ulkoiset auditoinnit
- maksutaksa
- toimijoiden eri ohjaus- ja neuvontakanavien kartoittaminen
- viestinnän tärkeyden tiedostaminen
- toimiva laboratorioyhteistyö
- verkkosivujen häiriötilanneohjeet kuntalaisille ja toimijoille
- virve-puhelien säännöllinen harjoittelu.

Kehitettäviä asioita:

- sisäisten auditointien ja paritarkastusten laajentaminen kaikille substanssialueille
- Kuntaliiton uuden ohjeistuksen huomioiminen muutoksenhakuohjeessa
- viestintävastuiden läpikäynti kaupungin viestinnän kanssa
- asiakaspalautteen säännöllinen kerääminen
- syanobakteeriesiintymän arvioinnin tulkinnat uimavesinäytteissä
- valvontakohdekohtaisen riskinarvioinnin kehittäminen
- valvontatavoitteiden toteuma-asteen saavuttaminen
- valmiussuunnitelman sisällön laajentaminen.

Elintarvikevalvonta

Hyviä käytäntöjä:

- yhtä valvonta-alaa hoitaa aina vähintään kaksi henkilöä
- vieraskielisten toimijoiden huomioiminen
- tapahtumanjärjestäjien avuksi kehitetty tapahtuma-apuri
- liikkuvien elintarvikehuoneistojen riskiperusteinen valvonta
- valvontayksikön toimenpiteet valvonnan yhtenäistämiseksi
- yhteistyö pääkaupunkiseudun elintarvikevalvonnan kesken

- vuosittainen laboratoriotapaaminen
- viety valvontaresursseista tietoa lautakunnalle
- esihenkilö seuraa valvontatyön toteumista neljännesvuosittain
- looginen valvontasuunnitelma.

Kehitettäviä asioita:

- varastohotellien valvonnan kehittäminen
- korjattavaa arvosanan antaminen toistuvasti peräkkäin
- kaikkien sovellettavien oivarivien tarkastaminen kolmen vuoden aikana
- tarkastustiheyksien muutosten perustelu valvontasuunnitelmassa ja vatissa (ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä)
- lisäainevalvonnan lisääminen
- valvonnan toteumaraporttien nykyistä parempi hyödyntäminen ja kehitettävien asioiden nosto valvontasuunnitelmaan.

Terveydensuojelu

Hyviä käytäntöjä:

- valvontasuunnitelma kattava ja selkeä
- valvontasuunnitelmassa huomioitu valvonnan painopisteet
- nettisivuilla kattavasti tietoa terveydensuojeluvalvonnasta
- valvonnan yhdenmukaistamiseksi luotu toiminta- ja menettelyohjeita
- talousvettä toimittavilla laitoksilla hyväksytty riskienarviointi
- yleisten altaiden suunnitelmallinen valvonta toteutunut suunnitelman mukaisesti
- asumisterveysvalvonnan tärkeys tunnistettu
- tarkastuskertomukset pitkälti valtakunnallisten valvontaohjeiden mukaisia
- alueen yksityisistä kaivovesistä tehty kattavasti näytteenottoprojekteja
- laaja yhteistyö eri viranomaisten kanssa.

Kehitettäviä asioita:

- valvontasuunnitelman toteuman arviointi
- valvontasuunnitelman työmäärän arviointi
- maksutaksaan sisällytettävä kaikki toimenpiteet, joista voidaan periä maksu
- toiminnanharjoittajien neuvonta ja ohjaus
- yhteistyö kaupungin yritysneuvonnan kanssa
- terveydensuojeluvalvonnan tilannekuvan esilletuominen useammin kunnan toimielimelle
- kohdekohtaisen riskinarvioinnin laajempi käyttöönotto
- päiväkotien ja vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköiden suunnitelmallisen valvonnan toteuman saattaminen valtakunnalliselle tarkastustiheyden tasolle
- asunnontarkastusta tekeville tarkastajilla rakennusterveysasiantuntijan tutkinto
- elinympäristöterveyden edistämisen toteuttamistoimenpiteet suunniteltava paremmin.

Korjattavat asiat:

- uima-allasvalvonnassa tulee varmistaa ulkopuolisen näytteenottajan tekemien näytteenottojen luotettavuus
- asumisterveysjonon aika asian vireilletulosta ensimmäiseen tarkastukseen tulisi pääsääntöisesti olla noin kaksi kuukautta.

Tupakka

Hyviä käytäntöjä:

- valvontasuunnitelma on toteutunut viime vuosina hyvin
- uudet ohjeet ja linjaukset käydään läpi terveydensuojelutiimissä
- valvonnan tueksi käytetään yksikön omaa sekä Valviran ohjetta
- verkkosivuilla on selkeästi tietoa tarjolla erityisesti tupakan myyntiin liittyen
- tupakkavalvonnan tarkastuskertomukset tehdään vatissa (lukuun ottamatta asuntoyhteisöjen tupakointikieltoja)
- vähittäismyyntiluvat asianmukaisia, hallinnollisia pakkokeinoja käytetään tarvittaessa
- yleisötilaisuuksissa valvotaan tupakkalain noudattamista.

Kehitettäviä asioita:

- ehkäisevään päihdetyöhön osallistuminen
- verkkosivuilla vähän tietoa yleisistä tupakointikielloista
- koulujen valvontasuunnitelman mukaisilla tarkastuksilla tulee tehdä havaintoja tupakkalain vastaisesta toiminnasta ja jos tällaista havaitaan, tulee tehdä tupakkalain mukainen tarkastus.

Eläinlääkintähuolto

Hyviä käytäntöjä:

- eläinlääkäreiden työnjako ja töiden priorisointi eläintautitapauksissa
- valvontaeläinlääkäreillä vankka esihenkilön ja työyhteisön tuki
- yhteiset palaverit
- yhteistyö muiden kuntien valvontaeläinlääkäreiden ja poliisin kanssa
- valtion suoritteiden laskutus säännöllistä ja järjestelmällistä
- toimiva yhteistyö löytöeläintalon kanssa
- eläinsuojeluilmoituksista ilmoitetaan hyvin ja yhteystiedot ilmoituksen tekimiseen ovat helposti löydettävissä
- kattava eläinsuojelutarkastusohje ja erilaiset asiakirjapohjat
- valvontaeläinlääkäreiden työturvallisuus huomioitu
- eläinlääkäripalvelujen resurssi vastaa alueen tarvetta.

Kehitettäviä asioita:

- käytyjen koulutusten jakaminen kollegoille
- röntgenin käyttöohje
- asiakaspalautteen kerääminen
- ammatillisen eläintenpidon säännöllinen valvonta
- virkaeläinlääkärin tavoittaminen virka-ajan ulkopuolella esimerkiksi eläintautitapausten tarkistamista varten.

Aluehallintoviraston loppuraportin asioita on käyty läpi henkilöstön kanssa ja henkilöstö on ideoinut, miten raportin kehitettäviä asioita lähdetään viemään eteenpäin. Raportin sisältö huomioidaan yksikön toiminnassa ja päivitetäessä valvontasuunnitelmaa vuodelle 2024.

Aluehallintovirasto pyysi arviointi- ja ohjauskäynnin perustella ympäristökeskukselta selvitystä korjattavista asioista. Korjattavia asioita olivat asunnontarkastusjonon pituus ja allasvesien

rinnakkaisnäytteenotto. Pyydetty selvitys tuli antaa 30.6. mennessä. Selvitys on toimitettu aluehallintovirastolle 19.6.2023.

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto 27.6.2023 § 73

Ympäristöjohtaja vs. esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston arviointi- ja ohjauskäynnin raportit ja ympäristökeskuksen aluehallintovirastolle antama selvitys korjaavista toimenpiteistä.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

- Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, yhteinen
- Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, elintarvikevalvonta
- Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, terveydensuojelu
- Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, eläinlääkintähuolto
- Arviointi- ja ohjauskäynnin loppuraportti, tupakkalain valvonta
- Ympäristökeskuksen selvitys aluehallintovirastolle

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 724 8590 ja johtava terveydensuojelutarkastaja Ari Markkanen, p. 040 841 9972, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi